

Lubānas novada pašvaldība
LUBĀNAS PILSĒTAS BIBLIOTĒKA

Nodokļu maksātāja reģ. Nr. 90000056145, Oskara Kalpaka iela 2, Lubāna, Lubānas novads, LV 4830
Tālrunis: 64894281, e-pasts: biblio.lubana@lubana.lv

Lubānas pilsētas bibliotēkas krājuma attīstības politika 2019.-2021. gadam

Lubāna, 2019

1. Ievads

Lubānas pilsētas bibliotēkas krājuma attīstības politika 2019.-2021. gadam ir vidējā termiņa plānošanas dokuments, kura mērķis ir noteikt Lubānas pilsētas bibliotēkas krājuma veidošanas principus un kārtību, informācijas resursu atbilstību lietotāju vajadzībām, sekmēt koordināciju grāmatu un citu dokumentu komplektēšanā un izmantošanā. Konceptijā tiek raksturota esošā situācija, definētas bibliotēkas krājuma attīstības pamatnostādnes, analizēti iepriekšējā periodā sasniegtie rezultāti, izvirzīti jauni mērķi un noteikti rīcības virzieni šo mērķu sasniegšanai.

Krājuma attīstības politikas pamatuzdevumi izstrādāti, balstoties uz bibliotēku darbu reglamentējošiem dokumentiem:

- Bibliotēku likums,
- Publisko bibliotēku pakalpojumi: IFLA/UNESCO vadlīnijas attīstībai,
- UNESCO Publisko bibliotēku manifests,
- LR MK noteikumi Nr.317 „Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”,
- LR MK noteikumi Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”,
- Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām, kā arī uz Lubānas novada iedzīvotāju nacionālo sastāvu.

2. Lubānas pilsētas bibliotēku īss darbības raksturojums

Lubānas pilsētas bibliotēka ir kultūras, informācijas un izglītības iestāde, kura sniedz novada iedzīvotājiem nepieciešamās zināšanas un informāciju, organizē izstādes un kultūras pasākumus, veicina sabiedrības kopīgu attīstību, attīsta un papildina kultūrvidi novadā.

Lubānas pilsētas bibliotēka ir viena no divām publiskajām bibliotēkām Lubānas novadā. Tās apkalpošanas zonā dzīvo 1655 Lubānas pilsētas, un aptuveni 150 tās tuvākās apkārtnes un Indrānu ciema iedzīvotāji. Mūsu apkalpošajā teritorijā darbojas pirmskolas izglītības iestāde „Rūķīši”, Mākslas skola, J. Norviļa Madonas bērnu mūzikas skolas filiāle un Lubānas vidusskola, kurā arī ir bibliotēka.

Iedzīvotāju skaits Lubānas novadā

Iedzīvotāju skaits novadā pēc PMPL datiem:

	01.01. 2019.	01.01. 2018.	01.01. 2017.	01.01. 2016.	01.01. 2015.
Lubānas novads	2399	2429	2504	2581	2660
Lubāna	1655	1667	1711	1759	1804

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.01.2019. Lubānas novadā ir 2399 iedzīvotāji, no kuriem 2302 latvieši, citas tautības 97 (iespieddarbu u.c. dokumentu komplektēšana arī citās valodās – krievu, angļu un citās svešvalodās).

Lubānas pilsētas bibliotēkai kā metodiski konsultatīvais centrs ir Madonas novada bibliotēka, kas ir reģiona galvenā bibliotēka.

Krājuma attīstības un komplektēšanas mērķis:

Nodrošināt iespieddarbu u.c. dokumentu universālu krājumu ikvienam kopienas loceklim – Lubānas pilsētas un novada, kā arī tā tuvākās apkārtnes iedzīvotājam vai viesim, neatkarīgi no tā dzimuma, vecuma, fiziskā un sabiedriskā stāvokļa, dzīves vietas, reliģiskās un nacionālās piederības, sniedzot kvalitatīvus bezmaksas bibliotēkas pakalpojumus un operatīvu informācijas saņemšanu.

3. Krājuma attīstības un komplektēšanas pamatuzdevumi:

1. komplektēt iespieddarbus u.c. dokumentu krājumu atbilstoši Lubānas pilsētas un novada administratīvās teritorijas attīstības prioritātēm un galvenajām uzņēmējdarbības nozarēm: lauksaimniecību, lopkopību, mežsaimniecību, mežizstrādi, tūrismu, auto remontu, sauszemes transportu, pārtikas produktu ražošanu, būvniecību u.c.
2. piedāvāt daudzpusīgu un visaptverošu informāciju bibliotēkas apmeklētājiem,
3. mazināt atšķirību starp pilsētas un pagastu bibliotēkās pieejamo informācijas apjomu,
4. nodrošināt iespēju lasītājiem iegūt nepieciešamo informāciju dažāda līmeņa izglītību apguvei,
5. saglabāt un aktualizēt kultūras mantojumu,
6. veicināt un popularizēt lasīšanu,
7. nodrošināt pieeju informācijai, par galveno prioritāti izvirzot mūžizglītību un sabiedrības vispārēju attīstību ilgtermiņā,
8. veicināt sadarbību krājuma organizēšanā ar izdevniecībām, tirdzniecības uzņēmumiem, bibliotēkām, nozaru speciālistiem,
9. organizēt bibliotēkas krājuma precīzu uzskaiti un atspoguļošanu elektroniskajā kopkatalogā, kārtojumu un pieejamību.

4. Krājuma veidošana

Krājums tiek veidots universāls.

Ģeogrāfiski – komplektē iespieddarbus, kas izdoti Latvijā un ārzemēs.

Tematiski – krājuma veidošanā tiek aptvertas visas zinātņu nozares un cilvēka darbības jomas.

Hronoloģiski – komplektē dokumentus, kas atspoguļo dažādus laikmetus un periodus.

Pēc dokumentu veidiem: grāmatas, seriālizdevumi, audiovizuālie dokumenti, elektroniskie dokumenti, spēles, datu bāzes u.c.

Pēc valodām – latviešu valodā, svešvalodās: krievu, angļu, vācu u.c.

5. Krājuma komplektēšanas avoti

1. pirkumi no juridiskām personām,
2. abonēšana (periodiskie izdevumi),
3. dāvinājumi jeb bezatlīdzības lietošanā saņemti izdevumi,
4. lietotāju nozaudēto izdevumu aizvietošana (ar identiskiem vai saturā līdzvērtīgiem),
5. cits (projektu konkursi u.c.)

6. Krājuma komplektēšanas principi izdevumu atlasē

1. izdevuma aktualitāte, fiziskā kvalitāte un ilglaicīgums,
2. profilēšana un koordinēšana (diferencēta izdevumu atlase, ievērojot bibliotēkas apkalpojamās teritorijas profilu, lietotāju sastāvu, t.sk. nacionālo sastāvu un vecumu, intereses un vajadzības),
3. sistemātiskums un plānveidība,
4. izdevuma cena un piegādes nosacījumi.

7. Krājuma satura pilnīguma līmeņu pielietojums

Satura pilnīguma līmeņa pielietojums pēc IFLA/UNESCO ieteiktiem krājuma dziļuma indikatoriem: **Conspectus** metode:

0 – nekomplektē vispār,

1 – minimālais informācijas līmenis (nodrošina nelielu informāciju par nozari vai tēmu; ierobežots vispārīgo materiālu krājums, tai skaitā monogrāfijas un uzziņu izdevumi),

2 – pamatinformācijas līmenis (tiek nodrošināts informācijas līmenis atbilstoši vidusskolu, arodskolu, koledžu apmācības divu pirmo gadu līmenim; ierobežots monogrāfiju un uzziņu dokumentu krājums),

3 – studiju līmenis (nodrošina sistemātisku informāciju par noteiktu nozari vai tēmu, bakaluru vispārīgās informācijas vajadzības; plašs vispārīgo monogrāfiju un uzziņu krājums),

4 – relatīvā pilnīguma līmenis (novadpētniecība).

8. Daiļliteratūras galvenie atlases kritēriji

1. latviešu oriģinālliteratūra – iespējami visaptverošs līmenis,
2. tulkotā daiļliteratūra – kvalitatīvi un pasaulē atzītu klasiķu un mūsdienu autoru darbi, kuri augstu novērtēti literatūras kritiķu un lasītāju vidū,
3. daiļliteratūra svešvalodās – kvalitatīvi un pasaulē atzītu klasiķu un mūsdienu autoru darbi, kuri augstu novērtēti literatūras kritiķu un lasītāju vidū.

9. Uzziņu literatūras galvenie atlasē kritēriji

1. tēma un lietotāju pieprasījums,
2. tēmas pilnīgums un zinātniskums,
3. informācijas trūkums attiecīgajā nozarē.

10. Bērnu literatūras galvenie atlasē kritēriji

1. atbilst bērnu attīstības līmenim, zināšanām un interesēm,
2. saturiski veicina bērnu izaugsmi, izziņas procesu,
3. pieprasījums un saistība ar krājumu,
4. grāmatas noformējums – krāsaini un mūsdienīgi noformēti izdevumi.

11. Elektronisko resursu (datu bāzu) galvenie atlasē kritēriji

1. lietotāju pieprasījums,
2. saturs,
3. publicitātes pieejamība/abonēšanas nosacījumi,
4. valoda,
5. šī resursa pieejamība citās bibliotēkās

12. Krājuma komplektēšanas noteicošie faktori:

1. lietotāju pieprasījums,
2. pieejamie finanšu līdzekļi,
3. izdevēju un tirdzniecības piedāvājums.

13. Krājuma komplektēšanas veidi:

1. kārtējā jaunieguvumu komplektēšana,
2. retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu,
3. rekompēktēšana - regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem un citiem dokumentiem. Norakstīšanas apjoms (eks.) – katru gadu proporcionāli jaunieguvumiem 1:1.

14. Krājuma papildināšanas pamatprincipi:

1. daudzveidība – visās nozarēs iespējami visaptverošs dokumentu un elektronisko izdevumu klāsts dažādām lasītāju grupām un izglītības līmeņiem,
2. kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši teritorijas attīstības iezīmēm, dāvinājumu izvērtēšana gan saturiskā, gan skaitliskā ziņā,
3. aktualitāte – regulāra un sistemātiska krājuma papildināšana ar jaunākajiem iznākušajiem izdevumiem iespējami atbilstoši lietotāju pieprasījumam un vēlmēm,
4. plānveidīgums – nekontrolētu iepirkumu un dāvinājumu nepieļaušana,

5. pieejamība – krājuma u. c. dokumentu pieejamības nodrošināšana ikvienam iedzīvotājam, no tā dzimuma, vecuma, fiziskā un sabiedriskā stāvokļa, dzīves vietas, reliģiskās un nacionālās piederības, sniedzot kvalitatīvus bezmaksas bibliotēkas pakalpojumus un operatīvu informācijas saņemšanu.

15. Krājumā netiek komplektēti

1. mācību grāmatas vispārizglītojošām skolām,
2. epizodiskas nozīmes izdevumi (bukleti, reklāvizdevumi, aicinājumi, programmas utt.),
3. naidu kurinoša, diskriminējoša, neslavu ceļoša vai pornogrāfiska satura literatūra,
4. partitūras nošu rakstā,
5. kartogrāfiskie dokumenti (globusi, lielā izmēra kartes),
6. attēldokumenti (gleznas, reprodukcijas),
7. rokraksti (izņemot novadpētniecību),
8. izdevumi sliktā fiziskā kvalitātē.